

Ścieżka Wojny / skrytka 16

Sierpień i wrzesień 1939

Sierpień roku 1939 to czas przygotowań do wojny. W okolicach Byczyny miała miejsce koncentracja wojsk niemieckich, tutaj też przeprowadzono jedną z trzech prowokacji mających dać pretekst do Hitlerowi do wszczęcia wojny z Polską - o tym opowiada inna skrytka na Ścieżce Wojny. W szeregi Wehrmachtu została wcielona znaczna liczba Byczynian i tym samym groziło ponowne załamanie lokalnej gospodarki, podobnie jak ponad dwie dekady wcześniej, podczas I wojny światowej - o tym także w innej skrytce na tej samej ścieżce.

Po rozpoczęciu agresji na Polskę, we wrześniu 1939, by zapobiec załamaniu byczyńskiej gospodarki, jednym z pierwszych działań na terenie okupowanego województwa łódzkiego było wzięcie do niewoli kilkuset polskich mężczyzn i spędzenie ich do pobliskich Gołkowic oraz do Byczyny, na miejsce w którym stoisz obecnie - na Wzgórze Krzyżowe. Wśród Polaków znaleźli się także polscy Żydzi, którym z typowym dla nazistów cynizmem kazano - według relacji naocznych świadków - śpiewać: "Nasz Hitler złoty, nauczy Żydów roboty, bo Śmigły Rydz, nie nauczył nas nic". Stąd rozdzielono ich do pracy w lokalnych gospodarstwach. Gospodarstwa zaś po drugiej stronie Prosny zostały zajęte przez niemieckich kolonizatorów.

Podczas wojny dzwony w byczyńskich kościołach zaś zaczęły być używane do obwieszczania kolejnych sukcesów frontowych niemieckiej armii - z biegiem czasu... coraz rzadziej.